

КРИПТОВАЛУТАТА – СЧЕТОВОДНО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Бойка Брезоева*

Увод

Криптовалутата е вид дигитална (цифрова) валута, при която се използва криптиране на информацията с оглед нейното опазване и сигурност. Всяка криптовалута притежава своя платежна система, при която сделките по покупко-продажба на криптовалутата се записват в глобален дигитален регистър на транзакции (обща счетоводна книга), наречен „блокова верига” (block chain). Транзакциите и публичният регистър са кодирани (криптографирани, затова валутата се нарича „криптовалута“). В публичния регистър се записват всички транзакции, извършвани в системата, на принципа на блокове, означаващо, че когато се извършват нови транзакции, те се добавят като „блок от сделки” към съществуващата до момента блокова верига (регистъра). Публичният регистър поначало е децентрализиран, което означава, че сделките се осъществяват между равностойни участници без намесата на посредник (например банка) и се контролира от самите тях и чрез компютърен алгоритъм, а не централно от държавата (Deloitte, 2018).

Първата криптовалута е *биткойн* (Bitcoin), която е създадена през 2009 г. от лице или група с името Сатоши Накамото. Успехът на Bitcoin е довел впоследствие и до появата на редица конкурентни криптовалути като Ripple, Ethereum, Bitcoin Cash, Cardano, Litecoin, IOTA, NEM, Dash и много други, чиито брой е над 1900. Към 04.11.2019 г. пазарната капитализация на Bitcoin е 166 млрд. долара, криптовалута с най-голям пазарен дял [1].

Сложен счетоводен обект, който поражда немалко трудности на практика. В сегашните счетоводни стандарти насоките за отчитането на криптовалутата са твърде общи и няма ясно открити правила, поради което в практически план се прилага разнообразна счетоводна политика. По-голямата част от предприятията прилагат модел на отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, тъй като притежаваната криптовалута обикновено се асоциира с чуждестранна валута или по-общо като финансов инструмент (финансов актив). По-малка част от предприятията отчитат криптовалутата като нематериален актив или материален запас.

* Бойка Брезоева, доктор, д.е.с., доцент, катедра „Счетоводство и анализ”, УНСС, email: boika_brezoeva@abv.bg

В настоящата публикация се прави анализ на възможните счетоводни третираня на криптовалутата съобразно икономическата ѝ характеристика и изискванията на съществуващите в момента счетоводни стандарти, като се открояват трите допустими модела на счетоводно отчитане – като нематериален актив, обичаен материален запас (с последваща оценка по-ниската стойност от балансовата стойност и нетната реализируема стойност) и материален запас на стокови брокери и търговци (с последваща оценка по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба). Тези модели се изисква да бъдат прилагани съгласно тълкувателно решение на Комитетът за разяснения на международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) от 12.06.2019 г.

Тезата на автора е, че третирането на криптовалутата като нематериален актив или материален запас (с изключение на материални запаси на стокови брокери и търговци), както се изисква съгласно тълкувателното решение на КРМСФО, не води до преставянето на уместна и полезна за потребителите информация във финансовите отчети така както моделът на финансов актив, особено когато криптовалутата се държи с инвестиционна или спекулативна цел. Затова се предлага промяна на определението за финансов актив или на определението за парични средства или парични еквиваленти в съответните счетоводни стандарти от страна на стандартизиращия орган, така че да се постигне адекватно счетоводно третиране и представяне на криптовалутата във финансовите отчети.

Механизъм на блоковата верига при системата „Биткойн“

„Биткойн“ се определя като електронна платежна система, която разчита на комбинация от криптография и голяма, анонимна, децентрализирана съвкупност от участници, наречени „миньори“ [2], за да проверяват транзакциите, без да е необходима надеждна трета страна. Механизмът на действие на системата „Биткойн“ е свързан със следните важни понятия:

Транзакция (сделка) – това е прехвърляне на средства (дигитални монети – биткойни) между два дигитални криптовалутни портфейла. Всяка транзакция се изпраща в публичния регистър (блоковата верига) и се очаква потвърждение. Процесът на потвърждение (валидиране) на транзакциите и прибавянето им в публичния регистър се нарича добиване („копаене“) на криптовалута.

Криптовалутен портфейл – защитен дигитален портфейл, притежаван от всеки потребител в системата, който се използва за изпращане и получаване на криптовалута. Портфейлът следователно представлява персонализирана сметка за биткойни.

Публичен регистър – електронна книга, съдържаща записи на всички

потвърдени транзакции от началото на създаването на криптовалутата (биткойн) до момента. Идентичността на собствениците на биткойни е криптирана, като системата използва и други криптографски методи, за да се гарантира легитимността на воденето на записите и да се определи точната наличност (салдо) от монети във всеки портфейл към определен момент. Наличностите от дигитални монети се съхраняват в портфейлите чрез публични и частни “ключове”, които представляват дълги поредици от числа и букви, свързани чрез алгоритъма за математическо криптиране, използван за създаването им. Публичният ключ (сходен с номера на банкова сметка) служи като адрес, който е свободно достъпен и на който други потребители могат да изпращат биткойни. Частният ключ (сравним с PIN на банкомат) е таен и се използва само за оторизиране на преводи на криптовалута.

Накратко основните черти на блоковата верига при дигиталната платежна система „Биткойн” са следните [3]:

- За да изразходва или получи биткойни, потребителят в системата трябва да извърши транзакция и да я излъчи в цялата мрежа.
- За да бъде успешна транзакцията, тя трябва да бъде добавена към блоковата верига (публичния дигитален регистър) от т. нар. „копачи” (миньори).
- След като се добави блок към веригата, той остава там завинаги и представлява постоянна част от публичния регистър.

Технологията на блоковата верига, използвана в системата „Биткойн”, се прилага при повечето (но не всички) криптовалуты.

Добиване („копаене”) на биткойни. Набавянето на биткойни от дадено лице или предприятие може да стане по един от двата начина: (а) чрез закупуването им от платформа за обмен (борса) срещу реална валута; и б) чрез заработването им в процеса на добиване („копаене”) на биткойни.

Добиването на криптовалута (наричано букв. „копаене”/„минно дело” от англ. mining) е по-сложният начин. Добиването в тесен смисъл е процесът на потвърждаване на транзакциите и прибавянето им към публичния регистър (счетоводната книга). Добиването се извършва от „копачи” (миньори), които на конкурентни начала трябва да добавят скорошни транзакции с биткойни, излъчени от други потребители, към публичния регистър (блоковата верига на сделките). За да се добавят транзакции към публичния регистър, всички „копачи” събират транзакциите, проверяват дали транзакциите са валидни (според съществуващата блокова верига) и ги компилират в „блок от транзакции” – съкратен запис на всички транзакции за периода от време. По този начин чрез дейността на „копачите”, които проверяват и актуализират публичния регистър на транзакциите, се гарантира, че потребителите

на „Биткойн” не се опитват да мамят системата и добавят новооткритите биткойни към портфейлите си от пари.

Вместо да може да добавя блок от транзакции към блоковата верига по желание, „копачът” трябва да реши много трудна компютърна задача (алгоритъм), наречена схема за доказателство за работа (**proof-of-work scheme**). **Тя е създадена така**, че да има решения, които са лесни за проверка, но много трудни за извършване (изчисляване). Тази схема служи като ограничение за добиването на криптовалута. Сложността на „копаене” се увеличава колкото повече нови единици са „изкопани”, за да не се предизвика инфлация на валутата [4]. С други думи, това, което всъщност вършат „копачите”, е да се конкурират помежду си – кой пръв да реши трудния криптографски алгоритъм. „Копачът”, който печели „състезанието”, е първият, успешно решил алгоритъма, и като възнаграждение за усилията си получава 12,5 нови добити биткойни (за периода 2016-2020 г.; количеството се намалява двойно на всеки четири години). Възможността за възнаграждение действа като стимул за „копачите” да продължат да инвестират изчислително време и усилия в добиването на биткойни. От друга страна, така се увеличава общото количество биткойни в обращение.

Следователно процесът на добиване е това, което придава стойност на биткойните и е известно като система за „доказателство за работа”. Добиването на биткойни (Bitcoin mining) получава името си от факта, че когато се добавят транзакции към публичния регистър (блоковата верига), се добиват нови биткойни, подобно на добива на злато в рудниците (Morgis, 2018). Като се добави нов блок към веригата, се създават нови биткойни и те се присъждат на този, който е успял да добави блок към блоковата верига. Процесът на добавяне на блокове във веригата е всъщност „изкопаване”/добиване на криптовалута. Блокът е мястото, където се съхраняват всички данни за транзакциите, какви проверки на портфейлите потвърждават собствеността върху биткойните и как се създават новите биткойни.

Криптовалута Рипъл

В края на 2017 г. голям скок в пазарната капитализация направи криптовалутата Рипъл (Ripple или XRP, както е борсовата ѝ котировка), която изпревари Етереум и зае второ място след Биткойн, но впоследствие и понастоящем е отново на трето място. Към 04.11.2019 г. пазарната капитализация на XRP възлиза на близо 13 млрд. щатски долара. Една от причините за търсенето на тази криптовалута е, че вече „копаенето” на биткойни се счита за неефективно за новопоявилите се кандидати – изискват се много инвестиции в мощен хардуер, което не е по силите на индивидуални потребители. Криптовалутата Рипъл предлага алтернативни възможности. За разли-

ка от останалите криптовалути Рипъл не се добива, единственият начин за придобиването ѝ е чрез покупка. Освен това системата „Рипъл” е централизирана система, тъй като зависи от решенията на компанията, на която принадлежи. Платежната система „Рипъл” (RippleNet) е по-ефективна [5]. Тя функционира също на принципа на блоковата верига, но поради други функционалности времето за сетълмент на всяка транзакция е само четири секунди, докато за „Етереум” е над две минути, а за „Биткойн” – над един час (според интернетсайта на Ripple). По отношение на биткойн забавата се дължи на процеса на потвърждаване на транзакциите („добиването”).

Изпълнява ли биткойнът функциите на пари?

Функциите на парите в пазарното стопанство са (Христов, 2010):

- разчетна единица (мярка на стойността);
- платежно средство (средство за обращение);
- средство за съхранение на стойността (съкровище).

Биткойнът изпълнява две от функциите на парите: разчетна единица и средство за съхранение на стойността. Функцията платежно средство (средство за реално обращение) все още не се проявява напълно, тъй като биткойнът (и останалите криптовалути) не е признат като официална валута, независимо че някои компании извършват продажби на стоки или услуги срещу биткойни.

За да изпълняват функцията мярка на стойността, криптовалутата трябва да има стойност. Биткойните се произвеждат от “копачи”, използващи специализиран софтуер и мощен хардуер за решаване на сложни алгоритмични задачи като доказателство за работа. Работата по добиването на дигитални монети им придава стойност, а недостигът на предлаганите дигитални монети и увеличеното им търсене на пазара води до това цената им непрекъснато да варира.

Счетоводно третиране на криптовалути

Биткойнът и останалите криптовалути – актив ли са?

Преди да се детайлизира счетоводното отчитане на криптовалутата, най-напред трябва да се изясни дали тя е актив за притежателите си. Според *Концептуалната рамка за финансово отчитане* от 2018 г. към МСФО/МСС [6] *активът* е настоящ икономически ресурс, контролиран от предприятието в резултат на минали събития. Ресурсът е право, което има потенциала да произведе икономически ползи. Актив, като елемент на финансовите отчети, се признава, ако:

- отговаря на дефиницията за актив (пар. 5.6); и
- предоставя на потребителите на информация от финансовите отчети, която е полезна, т.е. уместна и достоверно представена (пар. 5.7).

Притежаваната криптовалута отговаря на определението за актив. Това е така, защото предприятието може да закупи, произведе („добие“) или получи по друг начин криптовалута (минало събитие) и може да я контролира, тъй като може да решава кога да я продаде или да я използва като средство за размяна (AASB, с. 8). От друга страна, криптирането на информацията в дигиталните портфейли и публичния регистър позволява да се ограничи достъпът на други до притежаваната криптовалута в дигиталния портфейл. Следователно криптовалутата е контролиран ресурс.

Криптовалутата има потенциала да допринесе за бъдещи икономически ползи, като предприятието продаде или размени криптовалута за други стоки или услуги. Концептуалната рамка от 2018 г. (за разлика от рамката от 2010 г.) не поставя като изискване за признаването на актив надеждно оценима първоначална стойност. Независимо от това предприятието трябва да определи цената на придобиване на криптовалутата за целите на първоначалното ѝ оценяване като актив. Ако криптовалутата бъде придобита чрез покупка, цената на придобиване би била покупната цена (платена в долари, в друга валута или друг актив) и преките разходи по закупуването. Тъй като съществуват пазарни котировки на съответните криптовалути в долари, първоначалната оценка на криптовалутата може да бъде надеждно определена във функционалната (отчетната) валута на предприятието.

Обстоятелството, че криптовалутата не е официално призната валута от правна гледна точка, не е основание да се счита, че тя не е актив, или че нейната оценка не може да бъде надеждно определена, защото принципът за предимство на икономическото съдържание пред правната форма е водещ при счетоводното третиране на сделките и събитията.

Класификация на криптовалутата като актив. В условията на настоящите счетоводни стандарти не може да се стигне категорично до еднозначно решение относно счетоводното третиране на криптовалутата и кой да бъде приложимият счетоводен стандарт. Предмет на анализ може да бъдат следните възможни класификации: (а) парични средства и парични еквиваленти; (б) финансов актив; (в) нематериален актив; (г) материален запас; (д) инвестиционен имот.

- **Парични средства и парични еквиваленти.** Криптовалутата не отговаря на определението за парични средства или парични еквиваленти съгласно МСС 7/СС 7 – *Отчети за паричните потоци*, тъй като на този етап тя не е широко използвано платежно средство: в световен мащаб само малък брой компании приемат криптовалутата като пари.

Но, което е по-важното, криптовалутите не се емитират от централна банка, за да изпълняват функцията на парите средство за размяна.

Криптовалутата не е и паричен еквивалент, тъй като МСС 7 дефинира паричните еквиваленти като ”краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обратими в конкретни парични суми и са свързани с незначителен риск от промяна в стойността.” Търгуваните на борсите криптовалутути са с голяма ценова нестабилност и в резултат на това не биха могли да отговорят на определението за паричен еквивалент в частта „с незначителен риск от промяна в стойността.”

- **Финансов инструмент.** Криптовалутата не отговаря и на определението за финансов инструмент (различен от парични средства) съгласно пар. 11 на МСС 32 *Финансови инструменти: представяне* (респ. т. 1 на СС 32 – Финансови инструменти), тъй като няма договорно отношение, което да поражда финансов актив за една страна и финансов пасив или инструмент за собствения капитал за друга (PWC, с. 7).

Биткойните се създават чрез процеса на “добиване”, а не възникват в резултат на договорни отношения. Криптовалутата би могла да бъде по-скоро материален запас или нематериален актив, отколкото финансов инструмент според сегашната дефиниция в МСС 32/СС 32. Но някои договори за покупка или продажба на криптовалута в бъдеще (например форуърдни договори или опции) или други договори, които се уреждат в парични средства въз основа на промените в цените на определена криптовалута, могат да отговорят на определението за деривативен инструмент и да подлежат на счетоводно отчитане като финансов инструмент (PWC, р. 7).

- **Нематериален актив.** Криптовалутата отговаря на определението за нематериален актив съгласно МСС 38/СС 38 – *Нематериални активи*, тъй като е разграничим непаричен актив без физическа субстанция. Според МСС 38 даден актив е *разграничим*, ако е (пар. 12): (а) отделим (т.е. той може да бъде отделен или разделен от предприятието, като бъде продаден, прехвърлен, лицензиран, отдаден под наем или разменен); или (б) възниква от договорни или законови права. Криптовалутата е разграничим актив, тъй като се продава на единици на борсите. Тя е без физическа субстанция (няма физическо съдържание).

Криптовалутата не е паричен актив. Паричните активи са държани парични средства и активи, които трябва да бъдат получени във фиксирани или определими валутни единици (МСС 38, пар. 8). Според пар. 16 от МСС 21 *Ефектите от промените в обменните курсове* съществена особеност на непаричната позиция е липсата на право да се получи (или задължение да се предостави) фиксиран или определен брой валутни единици. Тъй като криптовалутата не може да се приеме за “парични средства” или “парични активи” (според МСС 21), следователно тя е непаричен актив.

Налага се изводът, че според МСС 38 криптовалутата отговаря на определението за нематериален актив (AASB, р. 13). Но МСС 38 изключва от обхвата си нематериални активи, държани от предприятието за продажба в обичайния ход на своята дейност. Такива нематериални активи следва да бъдат отчетени като материални запаси съгласно МСС 2 *Материални запаси* (МСС 38, пар. 3, буква „а”). Затова предприятие, което търгува с криптовалута, би трябвало да я третира като стока и да я отчита по реда на МСС 2 *Материални запаси*.

- **Материален запас.** МСС 2 *Материални запаси* не изисква непременно материалните запаси да имат физическа форма, но трябва да се състои от активи, предназначени за продажба в обичайния ход на дейността. Криптовалутата може да бъде третирана като материален запас и отчитана по реда на МСС 2 *Материални запаси* (респ. СС 2 – Отчитане на стоково-материалните запаси) в определени случаи, въпреки че няма материална форма (МСС 2, пар. 6 и пар. 3, буква „б”): ако се счита за стока, продавана в обичайния ход на стопанската дейност; ако се счита за стока, държана от дилъри и търговци (еднородна, масова стока, държана с намерението за продажба в близко бъдеще с цел генериране на печалба от краткосрочните колебания в цената или дилърския марж), която се оценява по справедлива стойност, намалена с разходите за продажбата
- **Инвестиционен имот.** Криптовалутата не може да бъде инвестиционен имот, защото не отговаря на определението за инвестиционен имот – не е земя и/или сгради (МСС 40, пар. 5).

От направения анализ относно възможните класификации на криптовалутата съгласно изискванията на действащите счетоводни стандарти може да се заключи, че приемливите счетоводни решения за криптовалутата и произтичащата от това последваща оценка може да се ограничат до следните три:

а) **Нематериален актив.** В МСС 38 се предоставят две алтернативи за последващо оценяване: модел на цената на придобиване и модел на преоценената стойност (с отчитане на промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход, вместо да се признават изцяло в печалбата или загубата). И в двата случая поначало криптовалутата не следва да се амортизира, тъй като е актив с неограничен полезен живот.

б) **Материални запаси** (обичайни). Според МСС 2 се изисква материалните запаси да се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност е прогнозната продажна цена в нормалния ход на дейността, намалена с очакваните разходи за довършване на материалния запас и с очакваните разходи за продажбата.

в) **Материални запаси на стокови дилъри и търговци** (само при прилагане на МСС). Според МСС 2 се изисква материалните запаси на стокови дилъри и търговци да се оценяват по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, като промените се признават в печалбата или загубата (МСС 2, пар. 3, буква „б“).

За да се определи как да се отчита активът – като нематериален актив по МСС 38 или материален запас по МСС 2, е необходимо да се установи какви са начините на използване на криптовалутата от предприятието. Криптовалутите се разработват и може да се използват с различно предназначение, като например (а) средство за размяна (подобно на всяка друга валута за заплащане на стоки/услуги), (б) за спекулативни цели (търгуване, краткосрочна инвестиция), (в) дългосрочно увеличение на стойността (дългосрочна инвестиция), (г) стока в обичайния ход на стопанската дейност, (д) стока на дилъри и търговци.

Предприятие, което търгува с криптовалута, се счита, че притежава такава валута за продажба в нормалния ход на своята дейност и трябва да прилага отчитане по реда на МСС/СС 2 *Материални запаси*, т.е. като стока. Ако се добива валута, според счетоводните стандарти не остава друга алтернатива освен прилагане на модел на (а) актив и приход или (б) модел на вътрешносъздаден нематериален актив. Когато криптовалутата се държи с инвестиционна или спекулативна цел обаче според нас алтернативите на счетоводно отчитане като материален запас или нематериален актив едва ли ще доведе до уместна и полезна информация във финансовите отчети за потребителите, тъй като няма да съответства на модела на управление, използван от ръководството на предприятието по отношение на криптовалутата, относно реализиране на бъдещи ползи от нея.

Третиране на криптовалутата според тълкувателно решение на Комитета за разяснения на МСФО от юни 2019 г.

На базата на изискванията на действащите в момента МСФО Комитетът за разяснения на Международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) излезе със свое тълкувателно решение/становище от 12.06.2019 г. относно счетоводното третиране на притежаваните криптовалути (Holdings of Cryptocurrencies – Agenda Paper 12) [7]. Според становището на КРМСФО притежаваната криптовалута следва да се отчита в съответствие със:

- МСС 2 *Материални запаси*, ако се държи за продажба в обичайния ход на дейността,
- МСС 38 *Нематериални активи* във всички останали случаи, при условие, че (а) може да бъде отделена от притежателя и продадена или

прехвърлена отделно, и (б) не предоставя на притежателя си правото да получи фиксиран или определен брой парични/валутни единици.

КРМСФО счита, че притежаваната криптовалута не отговаря на определенията за парични средства и парични еквиваленти, нито на определението за финансов актив, а отговаря на определението за нематериален актив. Аргументите се покриват с изложените по-горе от нас доводи. Счетоводното третиране на криптовалутата според тълкувателното решение на КРМСФО е представено в таблица 1.

Таблица 1. Счетоводно третиране на криптовалутата според тълкувателното решение на КРМСФО от 12.06.2019 г.

Приложим стандарт	Първоначална оценка	Последваща оценка	Отчитане на промяната в балансовата стойност
МСС 2 <i>Материални запаси</i> – обичайни	Цена на придобиване	По-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализируема стойност	В печалбата или загубата
МСС 2 <i>Материални запаси</i> – материални запаси на стокови брокери и търговци	Цена на придобиване	Справедлива стойност, намалена с разходите за продажба	В печалбата или загубата
МСС 38 <i>Нематериални активи</i> – модел на цената на придобиване	Цена на придобиване	Цена на придобиване минус натрупана амортизация и обезценка*	В печалбата или загубата
МСС 38 <i>Нематериални активи</i> – модел на преоценената стойност (може да се прилага само при наличието на активен пазар)	Цена на придобиване	Справедлива стойност минус натрупана амортизация и обезценка*	В друг всеобхватен доход (преоценъчен излишък) и в печалбата или загубата**

Източник: адаптирано по PWC, Cryptographic assets and related transactions: accounting considerations under IFRS, pp. 6-7.

* В повечето случаи криптовалутата не се амортизира, поради това че не е с ограничен полезен живот.

** Когато преоценъчният излишък от предходни преоценки е недостатъчен да се покрие загуба от преоценка по справедлива стойност.

Модел на отчитане на криптовалюти като нематериален актив

Според тъкувателното становище на КРМСФО от 12.06.2019 г. притежаваната криптовалута, която не се държи за продажба, следва да се отчита счетоводно като нематериален актив в съответствие с МСС 38 *Нематериални активи*. Този модел следва да се прилага дори ако криптовалутата се използва като средство за размяна (за заплащане) или за инвестиционни цели. Основните особености на модела на нематериален актив могат да се систематизират както следва (табл. 2).

Таблица 2. Модел на нематериален актив за криптовалута

Счетоводни въпроси	Пояснение
Първоначална оценка на закупена криптовалута	Цена на придобиване (покупна цена + преки разходи по сделката).
Последваща оценка	Предприятието избира един от двата модела (МСС 38, пар. 72): а) модел на цената на придобиване; б) модел на преоценената стойност.
Модел на преоценената стойност	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Може да се прилага единствено ако за криптовалутата има активен пазар (МСС 38, пар. 75). ▪ Активен пазар е пазар, на който сделките за даден актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигурява непрекъснатата ценова информация (МСФО 13 <i>Оценяване по справедлива стойност</i>, Приложение А, Дефинирани термини). ▪ Преоценъчният резерв (излишък) се отписва и отнася в неразпределената печалба при отписването на криптовалутата или текущо на части през срока ѝ на държане (МСС 38, пар. 87).
Амортизация	Криптовалутата поначало е актив с неограничен полезен живот, затова не следва да се амортизира (МСС 38, пар. 107).
Обезценка	Прилагат се изискванията на МСС 36 <i>Обезценка на активи</i> . Криптовалутата като нематериален актив с неограничен полезен живот задължително се проверява за обезценка най-малко веднъж годишно (МСС 38, пар. 111).
Оповестяване	Основанието за определяне на това, че нематериалният актив има неограничен полезен живот, и друга информация (МСС 38, пар. 118–122).

Източник: МСС 38 Нематериални активи, МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност.

Важна особеност на криптовалутата е, че тя поначало е с неограничен полезен живот. Нематериален актив се счита от предприятието като актив с неограничен полезен живот, когато няма предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни входящи парични потоци за предприятието [8]. Терминът “неограничен” обаче не означава “безкраен” [9]. Като нематериален актив с неограничен полезен живот криптовалутата не трябва да се амортизира, но предприятието задължително следва да проверява нематериален актив с неограничен полезен живот за обезценка в съответствие с МСС 36 *Обезценка на активи* чрез сравняване на възстановимата му стойност с балансовата му стойност: (а) всяка година, и (б) винаги, когато има индикация, че нематериалният актив може да е обезценен. Загубата от обезценка е разликата между по-високата балансова стойност и възстановимата стойност. Тъй като криптовалутата като Биткойн няма друга „употреба” освен като средство за размяна, възстановимата ѝ стойност е справедливата стойност, намалена с разходите за продажба (Deloitte, 2019, p. 13). Затова в практически план загуба от обезценка възниква, когато справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата е по-ниска от балансовата ѝ стойност. Загубата от обезценка се отчита различно в зависимост от модела на последващо оценяване на криптовалутата, избран от предприятието: като текущ разход и/или намаление на преоценъчния излишък. В последващи периоди може да бъде възстановена загуба от обезценка на криптовалута в съответствие с МСС 36 *Обезценка на активи*, когато справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, се е увеличила спрямо балансовата стойност. Възстановената загуба се признава като приход и/или в преоценъчния излишък в размер, не по-голям от признатата преди загуба от обезценка. Затова, ако се прилага моделът на цената на придобиване, балансовата стойност на криптовалутата никога няма да надвиши цената ѝ на придобиване.

Преоценки по справедлива стойност на криптовалута може да се извършват, ако предприятието избере модела на преоценената стойност като своя счетоводна политика съгласно МСС 38. Тъй като ограничението на стандарта е, че този модел може да се прилага за нематериални активи само при наличието на активен пазар, той може да се прилага за биткойн и други криптовалути, които се търгуват ежедневно с по-голям обем и честота на сделките, но не и за криптовалути с малка пазарна капитализация. Моделът на преоценената стойност води до несиметрични промени, тъй като при увеличение на справедливата стойност печалбите от преоценката се отчитат в друг всеобхватен доход (преоценъчен излишък), но при спад загубите от преоценка може да се отчетат в печалбата или загубата, ако няма преоценъчен излишък, който да ги „поеме”.

Модел на материален запас

За да се отчита криптовалутата като материален запас, предприятието трябва да прилага бизнес модел, при който криптовалутата се държи за продажба в нормалния ход на дейността на предприятието. Ако криптовалутата се държи като дългосрочна инвестиция или за спекулативна цел, тя не се държи в обичайния ход на дейността и не следва да се третира като материален запас. В такъв случай според тълкувателното решение на КРМСФО тя следва да се отчита като нематериален актив. Криптовалутата, третирана като материален запас в нормалния ход на дейността, след първоначалното признаване се оценява по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Загубите от обезценка и възстановените загуби от обезценка се признават в печалбата или загубата с ограничението възстановените загуби да не надвишават признатите преди загуби, подобно както и при модела на нематериален актив.

Счетоводно отчитане на добиването на криптовалута

Счетоводното отчитане на добиването на криптовалута, за разлика от притежаваната (закупена) криптовалута, не е ясно открито в съществуващите стандарти, като за него липсват насоки и в цитираното тълкувателно решение на КРМСФО от 12.06.2019 г. Затова предприятията следва да изберат подходяща счетоводна политика в съответствие с МСС 8 *Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки* [10]. На пръв поглед добиването на криптовалута, оприличавано на копаенето на злато в мина, би трябвало да изисква прилагането на модел на счетоводно отчитане, характерен за производствена фирма, при който се калкулира себестойност на произведения продукт като съвкупност от преки и непреки разходи. Естеството на процеса по добиване на криптовалута е такова, че „копачите” на криптовалута (например биткойни) добавят към съществуващата блокова верига блокове чрез решаването на сложни алгоритми. За успешната си работа – добавянето на нов блок, те получават като възнаграждение криптовалута. Според одиторската компания Делойт „копачите” не добиват криптовалута. Те търсят уникални идентификатори, отговарящи на критериите, установени от конкретната блокова верига, за което получават възнаграждение, ако успеят (Deloitte, p. 10, 19). Те може да постигнат успешен резултат (да добавят нов блок към блоковата верига), но няма гаранция за това, а може и да не успеят да реализират положителен резултат от своите усилия. Поради тази причина получената като възнаграждение криптовалута за успешно добавен блок представлява приток на бъдеща икономическа

полза във вид на увеличение на активи. Възможни са два подхода на счетоводно третиране:

- третиране на добитата криптовалута като актив и приход;
- третиране като вътрешносъздаден нематериален актив.

При прилагането на първия подход – третиране на добитата криптовалута като актив и приход, основанието за признаването на приход е, че по същество „копачите” извършват усилия, за да постигнат успех чрез добавянето на нов блок в блоковата верига, но не винаги могат да постигнат това. Поради тази причина полученото възнаграждение от успелия „копач” може да се счита за приход [11], който следва да се оцени по справедливата стойност на полученото възнаграждение, която е пазарната цена на криптовалутата (биткойн). Възможните класификации на прихода според МСФО са две: (а) приход от продажба на стоки или услуги; или (б) друг приход.

За да бъде третиран приходът като приход от продажба на стоки или услуги, трябва да произтича от договори с клиенти, които договори имат изпълнителна сила съгласно изискванията на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*. В случая обаче не винаги е ясен клиентът (КРМГ, р. 3). В такъв случай приходът следва да се класифицира като друг приход.

При този подход всички разходи, които извършват „копачите”, често са значителни по размер, но не могат да бъдат свързани с конкретна транзакция, за която те ще получат възнаграждение (процесът, който води до създаването на нов блок, е въпрос на случайност), затова разходите за добиването се отчитат като текущи. Например разходите за амортизация на използваните компютри и оборудване в процеса на „копаене” се отчитат като разходи за периода и не могат да се свържат с конкретна транзакция.

При прилагането на втория подход – третиране като вътрешносъздаден нематериален актив, моделът на отчитане е зададен от МСС 38, според който дейността по създаването на нематериален актив се разграничава на изследователска фаза и развойна фаза. Разходите за научната фаза се отчитат като текущи за периода на извършването им, тъй като не се очертава ясно измерима бъдеща полза, докато разходите на развойната фаза се третират двойко: признават се като нематериален актив (капитализиране), ако отговарят на определени изисквания за техническа изпълнимост и търговска реализация на проекта [12], в противен случай се отчитат като текущи. Приложен този модел към добиваната криптовалута, означава, че за успешните опити на „копачите”, довели до добавянето на нов блок към блоковата верига, разходите следва да се капитализират, докато при неуспешни опити те следва да се отчетат като текущи.

Според нас прилагането на такъв модел по отношение на криптовалутата поражда проблеми от практическо естество, тъй като извършените през периода разходи трябва да се разпределят на системна и обоснована база

между успешните и неуспешните опити, като тези за неуспешните опити да се признаят веднага като текущи разходи, а за успешните опити разходите ще формират себестойност на добитата криптовалута. Тази себестойност ще бъде формирана изцяло от разпределени непреки (общи) разходи, в резултат на което едва ли ще отразява действително потребените ресурси.

Следователно, се налага изводът, че е по-подходящо използването на първия подход – третиране на добитата криптовалута като актив и като приход, оценени по справедлива стойност при първоначалното признаване.

Критичен анализ на тълкувателното решение на КРМСФО относно третирането на криптовалутите

Решението на КРМСФО за третирането на притежаваната криптовалута като нематериален актив може да бъде оспорвано, тъй като анализът е в тесен аспект и се основава на трите признака за нематериален актив – разграничимост, контрол и бъдеща икономическа полза, но без да се изхожда от по-широкия контекст на МСС 38. МСС 38 поначало не е разработен за такива активи като криптовалутите. Стандартът е несъвместим със следните особености на криптовалутата:

- МСС 38 се отнася за нематериални ресурси като научнотехнически познания, дизайн и въвеждане на нови процеси и системи, лицензи, интелектуална собственост, пазарни познания, търговски марки, търговски наименования, авторски права и други (посочени в пар. 9). Криптовалутите обикновено се придобиват за инвестиционни цели, за търгуване или за съхранение на стойността – характеристики, които не са в съответствие с естеството на нематериалните активи според МСС 38.
- Бъдещите икономически ползи от нематериалните активи (посочени в пар. 17 на МСС 38) може да бъдат приходи от продажбата на продукти или услуги, икономия на разходи или други ползи от използването им от предприятието.

Криптовалутите са коренно различни по своето естество в това отношение, тъй като бъдещите икономически ползи обикновено възникват единствено от последващата им продажба.

Също така в решението не се дава отговор на въпросите как да се отчитат операции по добиването на криптовалута и услуги по доверително управление, както и издаването на криптоактиви изобщо (криптоактивите включват и тоукъни освен криптовалутите).

Тълкувателното решение е в очевидно противоречие и с преобладаващата практика на отчитане на криптовалутите, тъй като в световен мащаб преобладава оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата

(Николов, 2019). Както е посочено в табл. 3 по отношение на изследване на практиката на канадски компании, 77% от компаниите прилагат отчитане по справедлива стойност през печалбата или загубата – или на базата на своя избор на счетоводна политика съгласно МСС 8 *Счетоводна политика, промени в счетоводните прилизителни оценки и грешки* (39%), съгласно МСФО 9 *Финансови инструменти* (10%), или по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, от страна на стокови брокери и търговци в съответствие с МСС 2 *Материални запаси* (27%). Компаниите, които прилагат отчитане като нематериален актив съгласно МСС 38 *Нематериални активи*, са само 22% (като се игнорират тези, които не са определили прилагания модел на отчитане).

Таблица 3. Разнообразие в практиката при оценяване на притежавани криптовалути от канадски предприятия

Приложим стандарт	Брой предприятия	Процент
МСС 8.11 (водещ до отчитане по справедлива стойност през печалбата или загубата)	16	39%
МСС 2.3, буква „б“	11	27%
МСФО 9 – Справедлива стойност през печалбата или загубата	4	10%
МСС 38 – модел на цената на придобиване	1	2%
МСС 38 – модел на преоценената стойност	4	10%
Неопределили	5	12%
Общо:	41	100%

Източник: EFRAG TEG-CFSS meeting 25 September 2019, Crypto-Assets – Holders – Supplemental Issues Paper, p. 7, CSA comment letter to IFRS IC agenda decision

Очевидно съществува драстично разминаване между тълкувателното решение на КРМСФО за отчитането на криптовалути въз основа на определенията и изискванията в съществуващите МСФО/МСС и разбирането на предприятията, притежаващи криптовалути, възприето в тяхната счетоводна политика в практически план. Независимо от очевидното противоречие, статутът на това тълкувателно решение от страна на КРМСФО на изискванията на съществуващите счетоводни стандарти от МСФО е такъв, че предприятията трябва задължително да го прилагат и всяко отклонение ще се счита за неспазване на МСФО.

Нашето становище е, че отчитането на криптовалути като нематериален актив или материален запас в хода на обичайната дейност на предпри-

ятието не предоставя уместна и полезна информация за потребителите на финансови отчети (с изключение на отчитането ѝ по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, в случаите на материални запаси на стокови брокери и търговци). Затова Съветът по Международни счетоводни стандарти (СМСС) трябва да преразгледа или определението за парични средства или това за парични еквиваленти в МСС 7 *Отчети за паричните потоци*, така че криптовалутите да бъдат включени в състава им, или определението за финансов актив (различен от парични средства). Третирането като финансов актив означава оценяване по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата за периода. Такова оценяване е в съответствие с изискванията на *Концептуалната рамка за финансово отчитане* от 2018 г., според която по отношение на активи и пасиви, които пряко генерират парични потоци, базата за оценяване, която предоставя най-уместна информация, е текущата стойност, а справедливата стойност е разновидност на текущата стойност (пар. 6.56 и 6.32). Възможността да произведат преки парични потоци в бъдеще е важна характеристика на финансовите активи, което несъмнено е характерно и за криптовалутата – за разлика от нематериалните активи и материалните запаси.

Модел на отчитане като финансов актив

Когато предприятието използва криптовалутата като средство за размяна (валута за заплащане), спекулативна цел или за увеличение на стойността на инвестицията във времето, моделът на отчитане, чрез който се предоставя уместна и полезна информация за криптовалутата от гледна точка на потребителите на финансови отчети, е третиране като финансов актив с оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата. Оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата се препоръчва и от авторитетни професионални организации (AASB, р. 18). Този модел има своите особености в зависимост от приложимите счетоводни стандарти – МСФО 9 *Финансови инструменти* или СС 32 – Финансови инструменти. Според МСФО 9 приложимата категория за криптовалутите е *финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата*, ако криптовалутата се държи за търгуване в краткосрочен период или се държи неопределено време. Преоценките по справедлива стойност се признават в текущия финансов резултат.

При прилагане на НСС възможните категории за класификация според СС 32 – Финансови инструменти, са следните: (а) *финансови активи, държане за търгуване* (ако криптовалутата се използва като средство за размяна и със спекулативна цел), с отчитане на преоценките като текущ приход или разход; (б) *финансови активи на разположение за продажба* (като

дългосрочна инвестиция при държане с цел увеличение на стойността на криптовалутата) с отчитане на преоценките по избор или като текущ приход или разход, или в преоценъчен резерв (който се отписва и отчита като текущ приход или разход при отписването на криптовалутата).

Данъчно третиране

От данъчна гледна точка сделките с криптовалути у нас се раглеждат като сделки с финансови активи. При облагането на *физическите лица* по реда на ЗДДФЛ се приема, че доходите, реализирани от продажба/замяна на виртуална валута, в т. ч. и от продажба на „биткойн“, са облагаеми, като се третираат като доходи от продажба на финансов актив [13]. По отношение на *юридическите лица* сделките с криптовалути подлежат на облагане съгласно ЗКПО на базата на счетоводно отчетените приходи или разходи, т.е. по общия ред на закона, като според изразеното становище от НАП сделките с виртуалната валута се отнасят към сделките с финансови активи, но счетоводното им отчитане е според приложимите стандарти и конкретния вид стопанска операция с биткойн [14]. *От гледна точка на ЗДДС* третирането е следното: (а) „Добиването“ на биткойн чрез изчислителни дейности представлява доставка на услуга, която ще е облагаема, доколкото е извършена от данъчно задължено лице и е с място на изпълнение на територията на България. (б) Продажбата на биткойн, също представлява доставка на услуга, доколкото при виртуалната валута не се касае нито за пари в обращение, нито за чуждестранна валута, но същевременно тя има стойност [14].

Заклучение

От направения анализ на възможните счетоводни третираня, приложими за криптовалутата, и техния ефект върху финансовите отчети се налага изводът, че най-уместна и полезна информация се постига чрез третирането ѝ като финансов актив. Този извод се подкрепя и от преобладаващата практика на много компании в световен мащаб. Независимо от това предприятията, чиято отчетна база са МСФО, следва да прилагат отчитане на криптовалутата като материален запас или като нематериален актив въз основа на сегашните определения и изисквания в приложимите счетоводни стандарти (МСС 2 *Материални запаси* и МСС 38 *Нематериални активи*), така както е пояснено в тълкувателното решение на КРМСФО от 12.06.2019 г. Тълкувателното решение, както всеки документ, издаден от СМСС или КРМСФО, следва да се прилага задължително веднага от датата на неговото публикуване.

Криптовалутата обаче не притежава типичните черти на нематериален актив или материален запас, а по скоро на финансов актив (въпреки че не

отговаря на сегашното определение за финансов актив в МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*), тъй като предприятието може да реализира директен паричен поток чрез нейната продажба или като я използва като средство за размяна. Затова, ако предприятието счита, че следвайки изискванията на това тълкувателно решение, представената информация във финансовия отчет за притежаваната криптовалута ще бъде подвеждаща за потребителите, може да се отклони и да прилага модела на финансов актив по отношение на криптовалута, използвана за спекулативна или инвестиционна цел [15]. В бъдеще, когато криптовалута придобие силата на общоприета валута като платежно средство, тогава ще бъде третирана като парични средства и ще трябва да бъде отчитана по реда на МСС 21 *Ефекти от промените в обменните курсове*.

Бележки:

[1] Източник: <https://coinmarketcap.com/all/views/all/>

[2] От англ. miners – миньори, копачи.

[3] How does Bitcoin work, източник: <https://bitcoin.org/en/how-it-works>.

[4] Системата „Биткойн” е програмирана така, че да може един блок да бъде добит приблизително на всеки десет минути. Алгоритъмът се настройва след всеки 2016 блока (теоретично това е на всеки две седмици), за да стане по-лесно или по-трудно добиването, въз основа на това колко време е необходимо да бъдат добити тези 2016 блока. Затова ако за мрежата са необходими само 13 дни, за да бъдат извадени 2016 блока, това означава, че е твърде лесно за добиване и трудността се увеличава; ако са нужни 15 дни, докато мрежата извади 2016 блока, това показва, че е твърде трудно за справяне, затова трудността се намалява.

[5] Източник: <https://onchain.bg/crypto/ripple/>

[6] Концептуалната рамка за финансово отчитане от 2018 г. е в сила от 01.01.2020 г. за съставителите на финансови отчети.

[7] Криптовалутите представляват една от разновидностите на крипто-активите и в тълкувателното решение (agenda decision) на КРМСФО от 12.06.2019 г. не се разглеждат криптоактиви, различни от криптовалутите, вж. Holdings of Cryptocurrencies—Agenda Paper 12.

[8] МСС 38 Нематериални активи, пар. О365, буква „б” от Основанието за заключения.

[9] МСС 38 Нематериални активи, пар. 91.

[10] МСС 8 Счетоводна политика, счетоводни приблизителни оценки и грешки, пар. 10-12.

[11] Приходите представляват увеличаване на активите или намаляване на пасивите, което води до увеличаване на собствения капитал, различно от та-

кова, отнасящо се до вноски от страна на притежателите на претенции към собствения капитал. Концептуална рамка за финансово отчитане от 2018 г., пар. 4.68.

[12] МСС 38 Нематериални активи, пар. 57.

[13] Разяснение на НАП № 24-34-39 от 27.03.2014 г., Разяснение № 24-34-40 от 27.03.2014 г. и Разяснение № М-24-36-37 от 24.07.2017 г.

[14] Писмо на НАП № 24-34-50 от 08. 07. 2014 г. относно данъчно третиране на сделки с виртуална валута bitcoin съгласно Закона за данъка върху добавената стойност (ЗДДС) и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО).

[15] МСС 1 Представяне на финансови отчети, пар. 19 и 24. В такъв случай предприятието трябва да направи подходящо оповестяване съгласно пар. 20 на МСС 1.

Референци:

Маринов М., (2018). Правно и данъчно третиране на биткойн, достъпно на: www.ruskov-law.eu/sofia/article/bitcoin-pravo-danyci.html (accessed 20 October 2018)

(Marinov M. 2018, Pravno i danuchno tretirane kd bitcoin, available at: www.ruskov-law.eu/sofia/article/bitcoin-pravo-danyci.html, accessed 20 October 2018)

Христов, М. (2010), Основи на финансите, издателство ВУФЗ, София, с. 17. (Hristov. M. 2010, Osnovi na finansite, izdatelstvo VUFZ, Sofia, s. 17)

Australian Accounting Standards Board (AASB) (2016), Digital currency – A case for standard setting activity, достъпно на:

www.aasb.gov.au/admin/file/content102/c3/AASB_ASAB_DigitalCurrency.pdf (accessed 7 November 2019).

Budish E., (2019). The Economic Limits of Bitcoin and the Blockchain, достъпно на: www.nber.org/papers/w24717 (accessed 7 November 2019).

Chartered Professional Accountants of Canada (2018), An Introduction to Accounting for Cryptocurrencies, достъпно на: [https://www.cpacanada.ca › site › operational › docs](https://www.cpacanada.ca/site/operational/docs) (accessed 7 November 2019).

Deloitte (2018), Blockchain: A technical primer, достъпно на:

<https://www2.deloitte.com/insights/us/en/topics/emerging-technologies/blockchain-technical-primer.html> (accessed 7 November 2019).

Ernst & Young, IFRS, (2019). Accounting for crypto-assets, достъпно на: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ifs-accounting-for-crypto-assets-new/\\$FILE/ey-ifs-accounting-for-crypto-assets.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ifs-accounting-for-crypto-assets-new/$FILE/ey-ifs-accounting-for-crypto-assets.pdf) (accessed 7 November 2019).

Morris J. (2018), Bitcoin, Ethereum and Cryptocurrency: Ultimate Beginner's Guide to Mining, достъпно на: www.kitguru.net/components/james-morris/bitcoin-ethereum-and-cryptocurrency-ultimate-beginners-guide-to-mining/all/1/ (accessed 7 November 2019).

PWC, (2019). Accounting for Cryptocurrencies (www.pwc.com), достъпно на: <https://www.pwccn.com/en/audit-assurance/publication/accounting-for-cryptocurrencies.pdf> (accessed 7 November 2019).

PWC, (2019). Making sense of bitcoin, cryptocurrency and blockchain, достъпно на: <https://www.pwc.com/us/en/industries/financial-services/fintech/bitcoin-blockchain-cryptocurrency.html> (accessed 7 November 2019).

КРИПТОВАЛУТАТА – СЧЕТОВОДНО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Резюме

Криптовалутата е нов счетоводен обект, продукт на съвременните технологии и дигитализация на стопанския живот. В сегашните счетоводни стандарти няма ясно открити правила за счетоводното третиране на криптовалутата и затова на практика се прилага разнообразна счетоводна политика, но с преобладаващ превес на отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази практика обаче се ограничава от публикуваното тълкувателно становище на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО) от м. юни 2019 г., с което се изисква в условията на действащите МСФО криптовалутата да бъде отчитана като материален запас, ако се държи за продажба, и като нематериален актив във всички останали случаи. В статията се анализират възможните счетоводни третираня на криптовалутата въз основа на нейната икономическа характеристика и се оспорва обосноваването на това тълкувателно решение на КРМСФО от гледна точка на уместността и полезността на информацията относно криптовалутите във финансовите отчети на предприятията за потребителите. Криптовалутата обаче не притежава типичните черти на нематериален актив или материален запас, а по скоро на финансов актив (въпреки че не отговаря на сегашното определение за финансов актив в МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*), тъй като предприятието може да реализира директен паричен поток чрез нейната продажба или като я използва като средство за размяна.

Затова най-уместна и полезна информация се постига чрез третирането ѝ като финансов актив. Този извод се подкрепя и от преобладаващата практика на много компании в световен мащаб. Поради тази причина Съветът по Международни счетоводни стандарти (СМСС) трябва да преразгледа или определението за парични средства (или това за парични еквиваленти) в МСС 7 *Отчети за паричните потоци*, така че криптовалутите да бъдат включени в състава им, или определението за финансов актив (различен от парични средства).

Ключови думи: криптовалута, биткойн, блокова верига, добиване на криптовалута, МСФО, модел на финансов актив, модел на нематериален актив, модел на материален запас

JEL: M41, G1

THE CRYPTOCURRENCY – ACCOUNTING CHALLENGE

Boika Brezoeva*

Abstract

Cryptocurrency is a new accounting item, a product of modern technology and digitization of business life. Current accounting standards do not have clear accounting rules for the treatment of cryptocurrency and therefore a diversified accounting policies have been applied with prevailing measurement at fair value through profit or loss. However, this practice is limited by the Agenda Decision published by IFRS Interpretation Committee (IFRIC) in June 2019, which requires that cryptocurrency be accounted for as inventory when held for sale, and as an intangible asset in all other cases. The article analyzes possible accounting treatments for cryptocurrency based on its economic characteristics and challenges the soundness of this interpretative IFRIC agenda decision in terms of the relevance and usefulness of information about cryptocurrencies in entity's financial statements for their users. However, cryptocurrency does not have the typical features of an intangible asset or an inventory, but rather a financial asset (although it does not meet the current definition of a financial asset in IAS 32 *Financial Instruments: Presentation*) because an entity can realize a direct cash flow through selling it or using it as a medium of exchange.

Therefore, most relevant and useful information is provided when treating it as a financial asset. This conclusion is also supported by the prevailing practice applied by many companies worldwide. For that reason, the International Accounting Standards Board (IASB) should review either the definition of cash (or cash equivalent) in IAS 7 *Cash Flow Statements* to include cryptocurrencies in its scope, or the definition of a financial asset (other than cash).

Key words: cryptocurrency, bitcoin, blockchain, cryptocurrency mining, IFRS, a financial asset model, an intangible asset model, an inventory model

JEL: M41, G1

* Boika Brezoeva, PhD, CPA, Assoc. Prof., Department of Accountancy and Analysis, UNWE, email: boika_brezoeva@abv.bg